



สรุปข่าวด้านการเกษตรที่สำคัญของญี่ปุ่น ระหว่างวันที่ 16 – 22 กรกฎาคม 2565

กระทรวงเกษตรฯ ญี่ปุ่นส่งผู้ช่วยรัฐมนตรีหรือกระทรวงเกษตรฯ มาเลเซียเรื่องการนำเข้าวัตถุดิบในการผลิตปุ๋ย (16 กรกฎาคม 2565)

เมื่อวันที่ 15 กรกฎาคมที่ผ่านมา กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF) แถลงว่า Mr. Masao MIYAZAKI ผู้ช่วยรัฐมนตรีฯ มีกำหนดเดินทางไปเยือนประเทศมาเลเซียเพื่อหารือเรื่องการรักษาเสถียรภาพการนำเข้าวัตถุดิบในการผลิตปุ๋ย เนื่องจากปัจจุบันญี่ปุ่นพึ่งพาการนำเข้ายูเรียจากประเทศมาเลเซียประมาณร้อยละ 50 และเพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจได้ว่าญี่ปุ่นจะยังคงสามารถนำเข้าได้อย่างต่อเนื่อง ภายหลังสงครามรัสเซีย-ยูเครนส่งผลกระทบต่อสถานการณ์ปุ๋ยโลก

ปุ๋ยไนโตรเจนผลิตจากยูเรียและแอมโมเนียมฟอสเฟต โดยปัจจุบันญี่ปุ่นนำเข้ายูเรียจากประเทศมาเลเซียมากที่สุด รองลงมาได้แก่ การนำเข้าจากจีน คิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 40 ดังนั้น สำหรับประเทศญี่ปุ่นแล้ว ประเทศมาเลเซียจึงมีความสำคัญในแง่ของแหล่งวัตถุดิบในการผลิตปุ๋ย

Mr. MIYAZAKI จะออกเดินทางจากประเทศญี่ปุ่นในวันที่ 17 กรกฎาคม 2565 และมีกำหนดเข้าพบหารือกับ Mr. Nik Muhammad Zawawi Salleh รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารของประเทศมาเลเซียซึ่งเป็นหน่วยงานรับผิดชอบเรื่องปุ๋ย จากนั้นมีกำหนดเยือนประเทศกัมพูชาเพื่อหารือกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรระหว่างวันที่ 19 – 20 กรกฎาคมนี้อีกด้วย

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

ความต้องการนำเข้าข้าวญี่ปุ่นในตลาดต่างประเทศปรับตัวสูงขึ้น (19 กรกฎาคม 2565)

ข้าวญี่ปุ่นกำลังเป็นที่ต้องการของตลาดต่างประเทศเนื่องจากปัญหาย้ายแล้งส่งผลกระทบต่อการผลิตข้าวในรัฐแคลิฟอร์เนียของสหรัฐอเมริกา ประกอบกับเงินเยนอ่อนค่า ส่งผลให้ส่วนต่างราคาของข้าวสหรัฐฯ และข้าวญี่ปุ่นลดลง ขณะที่ ระบบขนส่งที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การระบาดของ COVID-19 และค่าขนส่งที่มีแนวโน้มสูงขึ้นยังคงเป็นอุปสรรคต่อการผลักดันการส่งออกข้าว

กระทรวงเกษตรสหรัฐฯ คาดการณ์ปริมาณผลผลิตข้าวเมล็ดกลางและข้าวเมล็ดสั้นปีการผลิต 2565 จำนวน 1.6 ล้านตัน ลดลงร้อยละ 25 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า เนื่องจากรัฐแคลิฟอร์เนียประสบปัญหาย้ายแล้งส่งผลให้พื้นที่เพาะปลูกลดลงอย่างเห็นได้ชัด โดยคาดว่าจะลดลงต่ำสุดนับตั้งแต่ปี 2528 ในส่วนของราคาที่เกษตรกรขายได้ คาดว่าจะมีราคา 31 ดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อ 45 กิโลกรัม (หรือประมาณ 4,200 เยน ใช้อัตราแลกเปลี่ยน 1 ดอลลาร์สหรัฐฯ เท่ากับ 135 เยน) เพิ่มขึ้นร้อยละ 19 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า

นอกจากนี้ จากข้อมูลขององค์การส่งเสริมการค้าต่างประเทศของญี่ปุ่น (JETRO) เผยแพร่เมื่อเดือนมิถุนายนที่ผ่านมาพบว่า ราคาค้าปลีกข้าวสหรัฐฯ กิโลกรัมละ 3 – 5 ดอลลาร์สหรัฐฯ (หรือ 400 – 700 เยน) ขณะที่ ราคาข้าวญี่ปุ่น กิโลกรัมละ 7 – 10 ดอลลาร์สหรัฐฯ (หรือ 1,000 – 1,300 เยน) โดยจะพบว่ายังมีส่วนต่างของราคาอยู่ อย่างไรก็ตาม JETRO ระบุว่า ราคาสินค้าข้าวบางรายการของสหรัฐฯ ในเดือนพฤษภาคมที่ผ่านมา ปรับตัวสูงขึ้นกว่าร้อยละ 35 ของปีก่อนหน้า



ด้านผู้ประกอบการค้าส่งข้าวรายใหญ่ระบุว่า ส่วนต่างราคาของข้าวสหรัฐฯ และข้าวญี่ปุ่นในตลาดสหรัฐฯ เริ่มลดน้อยลง โดยข้าวผสมของญี่ปุ่นมีความต้องการสูงขึ้น ขณะเดียวกัน ผู้ประกอบการส่งออกข้าวญี่ปุ่นในจังหวัด Ibaraki ให้ข้อมูลว่า มีผู้ซื้อจากภูมิภาคอเมริกาใต้ แอฟริกา และยุโรป สนใจสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการนำเข้าข้าวญี่ปุ่น เนื่องจากผลผลิตของสหรัฐฯ ลดลง ประกอบกับเงินเยนอ่อนค่า

อย่างไรก็ตาม การส่งออกข้าวของญี่ปุ่นยังคงเผชิญอุปสรรคบางประการ เช่น ต้นทุนที่มีแนวโน้มปรับตัวสูงขึ้น ไม่ว่าจะเป็นค่าปุ๋ย ค่าขนส่งทางเรือ ฯลฯ โดยผู้ประกอบการค้าส่งระบุว่า ไม่สามารถผลักภาระต้นทุนที่เพิ่มขึ้นให้แก่ลูกค้าได้ทั้งหมด บริษัทฯ จึงจำเป็นต้องรับภาระไว้บางส่วน

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

กระทรวงเกษตรฯ ญี่ปุ่นจัดทำร่างแนวทางพื้นฐานระดับประเทศภายใต้กฎหมายส่งเสริมยุทธศาสตร์ระบบอาหารสีเขียว (19 กรกฎาคม 2565)

กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF) จัดทำร่างแนวทางพื้นฐานระดับประเทศภายใต้กฎหมายส่งเสริมยุทธศาสตร์ระบบอาหารสีเขียว โดยกำหนดเป้าหมายสร้างพื้นที่ตัวอย่างการทำการเกษตรแบบเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เช่น การลดการใช้สารเคมีทางการเกษตรและปุ๋ยเคมี การทำการเกษตรอินทรีย์ ฯลฯ จำนวน 50 แห่ง ภายในปี 2567 นอกจากนี้ จะกำหนดให้เกษตรกรรวมกลุ่มกันในเขตส่งเสริมการทำการเกษตรแบบเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมที่จังหวัดและหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้กำหนดขึ้น

กฎหมายส่งเสริมยุทธศาสตร์ระบบอาหารสีเขียวที่มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคมที่ผ่านมา ได้จัดทำระบบสนับสนุนด้านภาษีและเงินทุนให้แก่เกษตรกรในการจัดหาเครื่องจักรกลทางการเกษตรและ Facility ที่จำเป็นเพื่อทำการเกษตรแบบเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดย MAFF จะเป็นผู้จัดทำแนวทางพื้นฐานระดับประเทศ จากนั้นจังหวัดและหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นจะจัดทำแผนพื้นฐาน เพื่อให้ระบบใหม่นี้สามารถดำเนินการได้ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2565

ภายใต้แผนพื้นฐานดังกล่าว จังหวัดและหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถกำหนด “เขตพิเศษ” เพื่อส่งเสริมการทำการเกษตรแบบเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ขณะเดียวกัน แนวทางพื้นฐานระดับประเทศได้กำหนดหลักการให้เกษตรกรรวมตัวกันเป็นกลุ่มเพื่อดำเนินการร่วมกัน เช่น กลุ่มเกษตรอินทรีย์ การใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตรร่วมกัน การถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่กลุ่มเกษตรกรอื่น การรวมกลุ่มเพื่อจัดหาช่องทางการจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตร ฯลฯ ทั้งนี้ MAFF ตั้งเป้าสร้างโมเดลพื้นที่ตัวอย่างให้ได้ 50 แห่ง ภายในปี 2567 เพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ระบบอาหารสีเขียว

จังหวัดจะมีหน้าที่รวบรวมร่างแผนพื้นฐานของแต่ละหน่วยปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อจัดทำเป็นแผนพื้นฐานร่วมกันเป็นรายจังหวัด และจะมีการระบุเป้าหมายจำนวนเกษตรกร พื้นที่ดำเนินการ เทคโนโลยีที่จะส่งเสริม มาตรการด้านการตลาด ฯลฯ ไว้ในแผนพื้นฐานดังกล่าว ขณะเดียวกัน เกษตรกรจะจัดทำแผนดำเนินงาน และหากแผนดังกล่าวผ่านการรับรองของจังหวัดแล้ว จะมีคุณสมบัติในการขอรับมาตรการช่วยเหลือด้านภาษีและเงินทุนสำหรับจัดหาเครื่องจักรกลทางการเกษตรและ Facility ที่จำเป็น

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

**ผลการศึกษายืนยันราคาปุ๋ยที่ปรับตัวสูงขึ้นส่งผลกระทบต่อรายได้เกษตรกร (21 กรกฎาคม 2565)**

จากการศึกษาโดย Norinchukin Research Institute พบว่า ราคาปุ๋ยและอาหารสัตว์ที่ปรับตัวสูงขึ้นเนื่องจากสงครามรัสเซีย-ยูเครน ส่งผลกระทบต่อรายได้เกษตรกรแตกต่างกันขึ้นอยู่กับชนิดของสินค้าเกษตรและขนาดของเกษตรกร โดยกรณีเกษตรกรทั่วไปที่ปลูกข้าวที่มีพื้นที่ปลูกน้อยกว่า 5 เฮกตาร์ (หรือ 31.25 ไร่) จะมีรายได้จากการเกษตรติดลบตั้งแต่ปี 2566 เป็นต้นไป โดยได้มีการนำเสนอผลการศึกษาดังกล่าวในการสัมมนาเมื่อวันที่ 20 กรกฎาคมที่ผ่านมา

การสัมมนาดังกล่าวได้มีการวิเคราะห์ถึงผลกระทบจากสงครามรัสเซีย-ยูเครนต่อภาคเกษตรของประเทศญี่ปุ่น โดย Mr. Miwa KOBARI นักวิจัยของ Norinchukin Research Institute ได้นำเสนอผลการประมาณการรายได้ในปี 2564 – 2566 ของเกษตรกรทั่วไปผู้ปลูกข้าว โดยสมมติให้ค่าปุ๋ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 15 ในปี 2565 และเพิ่มขึ้นร้อยละ 60 ในปี 2566 ขณะเดียวกัน ได้คำนึงถึงราคาข้าวปีการผลิต 2564 ที่ลดลง และกำหนดให้ราคาข้าวปีการผลิต 2565 และ 2566 อยู่ในระดับเดียวกับปีการผลิต 2564 โดยราคาดังกล่าวได้มาจากราคาตกลงซื้อขายข้าวที่เผยแพร่โดยกระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF) ทั้งนี้ การประมาณการดังกล่าวไม่ได้พิจารณารายได้จากโครงการประกันรายได้เกษตรกรหรือเงินชดเชยอื่นๆ

จากการประมาณการพบว่า รายได้ของเกษตรกรทั่วไปผู้ปลูกข้าวในภาพรวมจะเริ่มติดลบในปี 2564 เนื่องจากราคาซื้อขายข้าวปรับตัวลดลง และจะติดลบเพิ่มขึ้นในปี 2565 และปี 2566 เป็นลำดับ และหากพิจารณาผลการประมาณการรายได้เกษตรกรเป็นรายขนาดพื้นที่ที่ทำการเกษตรในปี 2566 แล้วพบว่าเกษตรกรที่มีพื้นที่การปลูกข้าวต่ำกว่า 5 เฮกตาร์ (หรือ 31.25 ไร่) จะมีรายได้ติดลบ 230,000 – 430,000 เยน ขณะที่ เกษตรกรที่มีพื้นที่การปลูกข้าว 5 – 10 เฮกตาร์ (หรือ 31.25 – 62.50 ไร่) จะมีรายได้ 130,000 เยน โดย Mr. KOBARI ให้ข้อคิดเห็นว่า รายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวมีแนวโน้มลดลงอยู่แล้วสืบเนื่องจากราคาซื้อขายข้าวที่ปรับตัวลดลง ราคาปุ๋ยที่ปรับตัวสูงขึ้นได้เพิ่มผลกระทบในเชิงลบต่อรายได้ของเกษตรกรยิ่งขึ้นไปอีก

ประมาณการรายได้เกษตรกรทั่วไปผู้ปลูกข้าว (เยน)

ขนาดพื้นที่ของเกษตรกร (เฮกตาร์)	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566
ภาพรวมเฉลี่ย	130,000	-50,000	-90,000	-260,000
ต่ำกว่า 0.5 (3.125 ไร่)	-360,000	-380,000	-390,000	-430,000
0.5 – 1 (3.125 – 6.25 ไร่)	-210,000	-270,000	-280,000	-350,000
1 – 3 (6.25 – 18.75 ไร่)	-50,000	-230,000	-270,000	-430,000
3 – 5 (18.75 – 31.25 ไร่)	540,000	150,000	80,000	-230,000
5 – 10 (31.25 – 62.5 ไร่)	1,600,000	860,000	730,000	130,000
10 – 15 (62.5 – 93.75 ไร่)	3,860,000	2,690,000	2,460,000	1,430,000
15 – 20 (93.75 – 125 ไร่)	6,670,000	5,090,000	4,810,000	3,520,000
20 – 30 (125 – 187.5 ไร่)	8,770,000	6,810,000	6,410,000	4,570,000



ขนาดพื้นที่ของเกษตรกร (เฮกตาร์)	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566
30 – 50 (187.5 – 312.5 ไร่)	12,270,000	9,710,000	9,090,000	6,250,000
50 ขึ้นไป (มากกว่า 312.5 ไร่)	18,810,000	14,430,000	13,470,000	9,080,000

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

จัดทำโดย
สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศ
ประจำกรุงโตเกียว